

Zijn placebo's nodig voor goede zorg?

Prof. Dr Marian Verkerk (UMCG)

Een aantal observaties.....

- ▶ Geneeskunde is vooral ‘evidence-based medicine’ en minder een ‘art of medicine’ .
 - ▶ Van een relatie- naar een kenniscultuur
 - ▶ Goede zorg vooral *gemeten en bewezen* in termen van gezondheidswinst.
- ▶ Het denken over goede zorg lijkt nog steeds gevangen in de tegenstelling vrije keuze en controle versus paternalisme
 - ▶ Informatief zorgmodel versus paternalistisch zorgmodel
 - ▶ Patiënt als rationele en autonomie keuzemaker
- ▶ Het probleem rondom het gebruik van placebo in de zorg wordt zowel gecreëerd als gehinderd door deze context

Wat is het probleem?

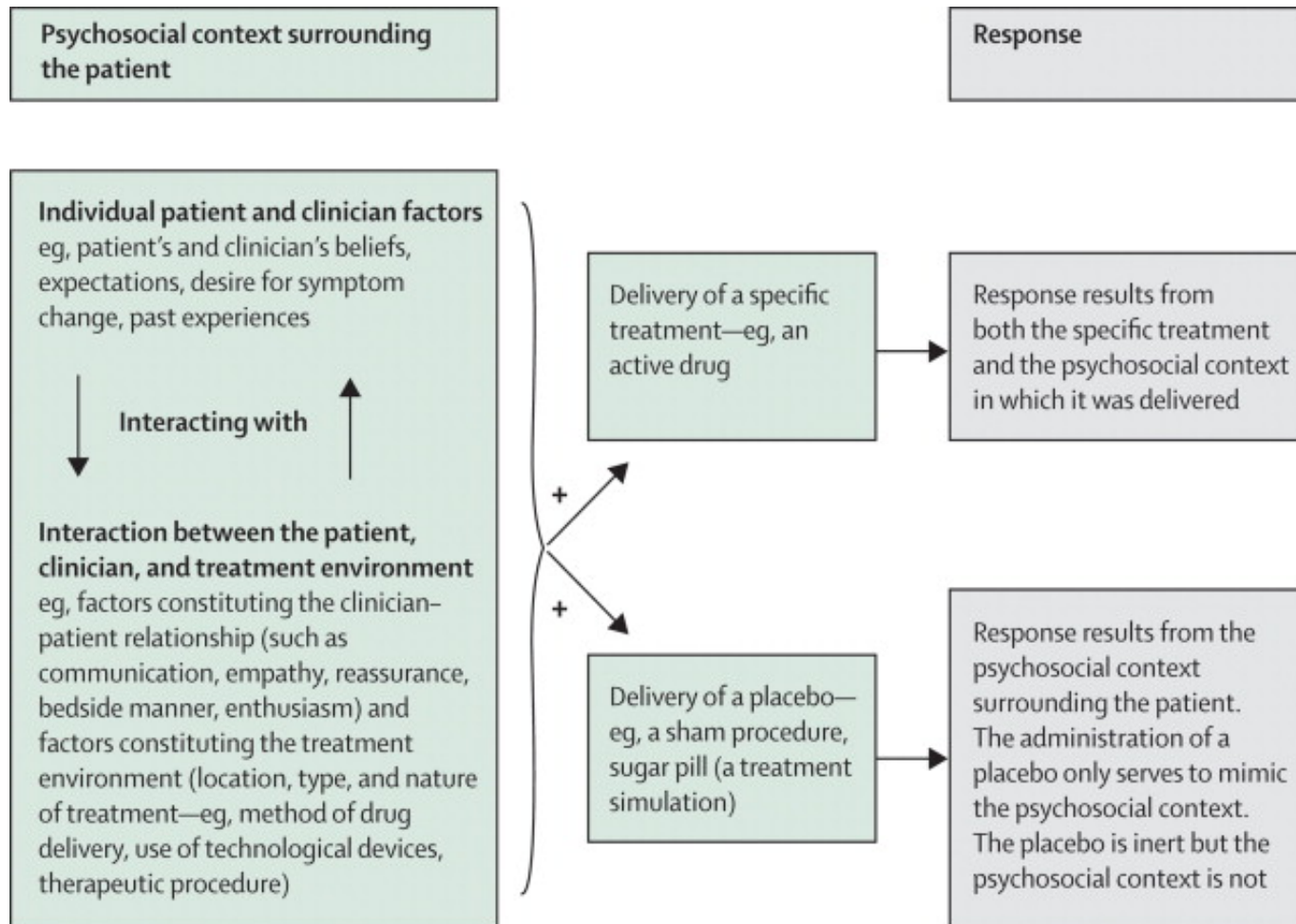
- ▶ Voor iedere behandeling en dus ook voor een placebo moet gelden:
 - ▶ Is het een effectieve behandeling?
 - ▶ Stemt de patiënt geïnformeerd in met de behandeling?
- ▶ We zien ons geconfronteerd met de paradox dat placebo niet effectief is in geval van openheid, maar dat openheid de effectiviteit van placebo mogelijk vermindert of laat verdwijnen.

Mijn stelling voor vandaag

- ▶ Het probleem rondom het gebruik van placebo is een schijnprobleem
 - ▶ Het placebo effect leert ons juist wat goede zorg is
- ▶ Het respecteren van de autonomie van een patiënt is meer dan het volledig informeren omtrent een behandeling

Wat verstaan we onder een 'placebo' ?

- ▶ Beter te spreken over placebo-effect
 - ▶ assessment and observation of a subjective outcome
 - ▶ therapeutic ritual
 - ▶ a supportive patient-practitioner relationship (Kaptchuk et al. BMJ2008).
- ▶ Accumulated evidence suggests that the placebo effect is a genuine psycho-biological event attributable to the overall therapeutic context. (Finiss, Lancet2010)
- ▶ The placebo effect within health care should be understood as a generic name for the various direct causal pathways from clinician-patient interaction to therapeutic outcomes relating predominantly to symptomatic relief and coping with illness.' (Miller,AJOB 2009)
- ▶ Er is sprake van neurobiologische evidentie

Finnis, Lancet, 2010

Welke effecten heeft het placebo?

- ▶ Hoewel spaarzaam is er wel enige studie naar de klinisch gunstige effecten van placebo interventies. (Miller, et.al. AJOB, 2009)
- ▶ Symptomen zoals angst en pijn
- ▶ Coping with illness: het betekenis kunnen geven aan...

‘The placebo effect within health care should be understood as a generic name for the various direct causal pathways from clinician-patient interaction to therapeutic outcomes relating predominantly to *symptomatic relief* and *coping with illness*.’ (Miller et. al, 2009)

Wat leert ons dit?

- ▶ Het placebo-effect benadrukt dat geneeskunde meer is dan het toepassen van wetenschappelijke geneeskundige kennis
 - ▶ Het gaat ook om betekenisgeving
 - ▶ Om relationaliteit, empathie, emoties....
- ▶ Scientific medicine... while paying copious lip service to the doctor-patient relationship, in actuality largely ignores it. (Frank, 1973)

Het placebo effect leert ons wat goede zorg kan inhouden

It is of the utmost importance that physicians achieve the highest possible placebo effect rates. To do this, doctors must establish relationships that resonate empathy and genuine concern for the well-being of their patients.... The chief sources of therapeutic efficacy are the development of a successful therapeutic relationship and the rhetorical use of the practitioner's personality and communicative skills to empower the patient and persuade him toward more successful coping. (Kleinman, 1988,. 245-47)

It is not the individual, it is the relationship, stupid...

- ▶ Herwaardering van de relatie-cultuur in de zorg
- ▶ Aandachtigheid en responsiviteit zijn belangrijke dimensies in zorg
- ▶ Het informatieve besluitvormingsmodel is niet het meest geschikt:
 - ▶ Het gaat om meer dan het strikt informeren van een patiënt
 - ▶ Het gaat om meer dan het aanbieden van medisch-technische expertise
- ▶ Pleidooi voor een collaboratief besluitvormingsmodel

Participatory epistemology

"A 'participatory epistemology' of decision-making requires that clinicians become more aware of how their own behaviors and intentions (virtues) shape the decisions (and even the physiology) of their patients. (Duffy, AJOB, 2009)

Collaborative cognition

The clinical reality of the placebo response, and its neuroscientific correlates demand that more effort is spent in training clinicians in a better understanding of how their intentions and empathic behaviors shape their patients' decision making and their clinical response to therapeutic interventions. (Duffy)

Training of medical doctors

- ▶ **Mindfulness**
- ▶ **De verschillende ‘gezichten’ van empathie/moral imagination**
 - ▶ Als het mij zou overkomen dan zou ik ook.....
 - ▶ Wat zou ik doen wanneer ik die ander zou zijn
- ▶ **Welk en wiens narratief, wiens en welke betekenis?**
 - ▶ Masternarratives versus counterstories
- ▶ **Whose knowledge counts?**
 - ▶ Scientific knowledge
 - ▶ Patients’ knowledge
 - ▶ Embodied knowledge

Wat is er nodig?

- ▶ Meer onderzoek naar het placebo-effect in de kliniek
- ▶ Is het placebo effect noodzakelijk voor goede zorg of kan het ook zonder?
- ▶ Er is geen geprivilegeerde kennis in de geneeskunde
 - ▶ From a physical reductionist perspective, the symbolic significance of, or emotional or aesthetic reaction to, any given treatment should not have an effect on its outcome. But it clearly does. Our point here is that these symbolic, emotional and aesthetic elements cannot be boiled down to expectation, desire or meaning, per se. These elements may be registered directly at the site of the body—bypassing conscious awareness and etching themselves ‘ ‘in its sinews and on its surface’ ’ (Casey, 1987) (Thompson, 2009)